
Pleidooi voor een optimaal beheer
van de natuurwaarden in de

Vosse- en Weerlanerpolder

in de gemeente Hillegom

*Milieu Overleg Duin- en
Bollenstreek (MODB)*

www.modb.nl

28 september 2014

Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

www.vwgzk.nl

Inhoud

1. Waarom dit pleidooi?	2
2. Verstoring door recreanten – funest voor broedende weidevogels?!	4
2.1. Waar gaat het om?	4
2.2. Doelstellingen en voorwaarden van het bestemmingsplan	5
2.3. Recent onderzoek van Alterra	6
2.4. Verstoring door het diagonale struinp pad	7
2.5. Conclusie: afsluiting van alle paden tijdens het broedseizoen noodzakelijk	7
3. Duurzaam en deskundig beheer	9
4. Communicatie, toezicht en monitoring als basis voor een zorgvuldig beheer	10

Bijlagen:

- 1 Beknopt overzicht vogelstand Vosse- en Weerlanerpolder
- 2 Doelstellingen en voorwaarden bestemmingsplan

Colofon

Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

p/a Chris Brunner
Bos en Vaartstraat 22
2012 LH Haarlem
www.vwgzkl.nl
E: cmbrunner@hetnet.nl
T: 023-532 0911

Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek

p/a Jelle van Dijk, voorzitter
L. Hellenberghof 32
2202 XT Noordwijk
www.modb.nl
E: dijkboom@planet.nl

Dit pleidooi wordt mede ondersteund door de volgende organisaties:

1. Waarom dit pleidooi?

2

De Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland, het Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek (MODB) en de vijf ondersteunende organisaties maken zich grote zorgen over de ontwikkelingen in de Vosse- en Weerlanerpolder. De vogelstand in dit beste nog resterende weidevogelgebied van de Bollenstreek lijkt er hard achteruit te gaan. De gemeente Hillegom is druk doende het gebied in samenwerking met andere overheidsinstanties te herinrichten als natuur- en recreatiegebied. Maar is het beheer van de belangrijke natuurwaarden in het gebied wel op een goede wijze geregeld? Door een aantal recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten twijfelen wij daar helaas sterk aan.

De Vosse- en Weerlanerpolder - een prachtgebied voor (weide)vogels

De Vosse- en Weerlanerpolder is een vrij klein en onopvallend veenweidegebied ten noorden van Hillegom. Wie de moeite neemt te gaan kijken vindt er - enigszins verscholen achter de Ringvaart en bebouwing - veelsoortige en bijzondere natuurwaarden, waarin vogels een bijzondere plaats innemen. Kortom een prachtgebied dat helaas veel te weinig bekend is.

Zonder een specifiek op natuur gericht beheer broedden er tot 2013 elk voorjaar vele weidevogels als grutto, tureluur, Kievit en scholekster. En dat - in vergelijking met vele andere gebieden - in opvallend hoge dichtheden (zie bijlage 1). Maar ook in de overige maanden van het jaar verblijven er grote aantallen vogels. In totaal zijn in het gebied in de afgelopen jaren al meer dan 100 vogelsoorten waargenomen waaronder 17 Rode Lijstsoorten en andere tamelijk zeldzame soorten als Witgatje, Watersnip, Kempshaan, Oeverloper, Lepelaar, Ooievaar, Kleine Plevier en verschillende soorten piepers en kwikstaarten (zie bijlage 1). Kortom een gebied om zuinig op te zijn. Te meer daar het nogal slecht gaat met de weidevogels in Nederland, waarvoor Nederland internationaal gezien een bijzondere verplichting heeft.

Herinrichting als natuur- en recreatiegebied: kans én bedreiging

De herinrichting van de polder vormt zowel een grote kans als een even grote bedreiging voor deze natuurwaarden. Het gebied is in de laatste jaren plaatselijk flink verwaarloosd. Dat is één van de redenen waardoor de weidevogels achteruit zijn gegaan. De gemeenteraad van Hillegom heeft voor het gebied een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. De daarin

opgenomen nieuwe hoofdbestemming natuur stelt de natuurwaarden in het betreffende deel van de polder in beginsel veilig. Het bestemmingsplan stelt als voorwaarde voor herinrichting en gebruik door recreanten dat deze niet mogen leiden tot een blijvende onevenredige aantasting van de natuurwaarden. Voor het behoud van de natuurwaarden moet het beheer van het gebied tevens, zoals de bedoeling is, worden overgedragen aan een professionele natuurbeherende instantie. Dat laatste is echter nog niet veilig gesteld.

De herinrichting en vooral het openstellen van het gebied voor recreanten vormt echter helaas ook een bedreiging voor de natuurwaarden, met name voor de broedende weidevogels, maar ook voor sommigen van de overige vogels. In de eerste plaats wordt het voor (weide)vogels beschikbare gebied door de komst van een manege en de aanleg van water en paden aanmerkelijk verkleind. Recent onderzoek toont bovendien aan dat broedende weidevogels door het gebruik van de manege en door de recreanten op de paden veel meer worden verstoord dan tot voor kort werd verondersteld. Het risico is niet denkbeeldig dat door de komst van de recreanten en de manege de weidevogels ook uit dit gebied geheel zullen verdwijnen.

Pleidooi voor een optimaal beheer

In de afgelopen jaren zijn er veel discussies geweest en zijn er diverse juridische procedures gevoerd omtrent de komst van de manege en de recreatievoorzieningen in de Vosse- en Weerlanerpolder. De Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland en het MODB – de initiatiefnemers van dit pleidooi – houden zich daar bewust buiten.

Wij menen echter dat voor het behoud van de natuurwaarden in het straks verkleinde gebied extra aandacht en maatregelen in het beheer onmisbaar zijn. Concreet pleiten wij voor:

- het afsluiten van alle aangelegde paden tijdens het broedseizoen om onevenredige verstoring van broedvogels te minimaliseren (zie hoofdstuk 2);
- het treffen nog verdergaande maatregelen bij het diagonale struinp pad om de verstoring door gebruikers van dit pad te beperken (paragraaf 2.4);
- onderzoek naar mogelijkheden om het weivogelgebied op termijn in noordelijke richting te vergroten (paragraaf 2.5);
- het veilig stellen van een professioneel, op de kwetsbare vogels gericht natuurbeheer met de nodige aandacht ook voor communicatie over, toezicht en monitoring van de natuurwaarden (hoofdstukken 3 en 4).

In de navolgende hoofdstukken lichten we dit nader toe. De verreweg hoogste prioriteit ligt daarbij bij de extra maatregelen om verstoring te minimaliseren (hoofdstuk 2).

De Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland, het MODB en de ondersteunende organisaties doen een beroep op de gemeente Hillegom en het Zuid-Hollands Landschap om op deze wijze een optimaal beheer van dit bijzonder waardevolle gebied veilig te stellen. Zodat ook de inwoners van Hillegom en de overige Bollenstreek nog van de prachtige vlucht van weidevogels kunnen genieten.

2. Verstoring door recreanten – funest voor broedende weidevogels?!

2.1. Waar gaat het om?

Natuur en extensieve recreatie moeten toch zonder meer samen kunnen gaan!? Mensen moeten kunnen genieten van de natuur! Dat lijken de plannenmakers en de gemeenteraad te hebben gedacht bij de uitwerking van de plannen voor de Vosse- en Weerlanerpolder. Op zich een begrijpelijke gedachte. Veel mensen hebben behoefte aan recreatie in de natuur, het liefst dicht bij huis. Er zijn ook genoeg soorten natuur die prima samen gaan met extensieve recreatie. Er zijn echter ook natuursoorten waar dat niet – en zeker niet zonder meer – het geval is. De belangrijkste natuurwaarde van de Vosse- en Weerlanerpolder – en dat wordt ook door de plannenmakers erkend – is de tot voor kort nog ruime aanwezigheid van broedende weidevogels. Weidevogels zijn nogal kieskeurig, gevoelig voor verstoring en daardoor kwetsbaar. Niet voor niets kost het zo veel moeite om voldoende populaties van deze voor Nederland zo kenmerkende soorten in stand te houden.

De onderstaande kaart laat zien waar de (weide)vogels in de Vosse- en Weerlanerpolder het meest voorkomen en waar de recreatievoorzieningen zijn gepland.

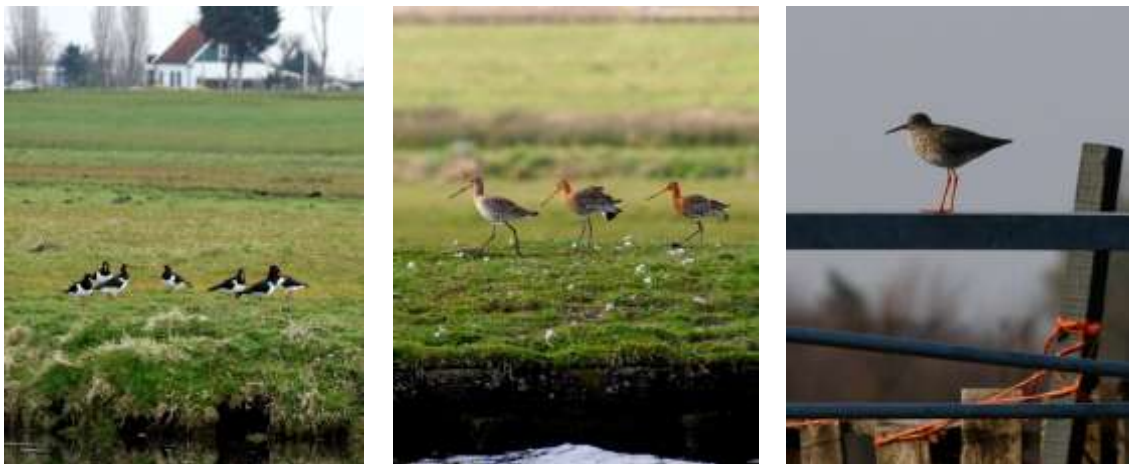
Daaruit blijkt kort samengevat het volgende:

- Door de komst van de manege en daarbij behorende paardenweiden wordt een belangrijk concentratiegebied van de broedvogels aangetast. Daarbij moet men zich realiseren dat dit soort grote gebouwen en de menselijke activiteiten die daaromheen plaatsvinden ook tot verstoring leiden. Recent onderzoek laat zien dat tot op 200 meter van dergelijke gebouwen verstoring kan optreden.¹
- Ook de geplande paden lopen door of direct langs gebieden die nu van bijzonder belang zijn voor de vogels. Door de diverse paden voor wandelen, struinen, fietsen en paardrijden raakt het gebied flink versnipperd. Op de verstoring hierdoor komen we later in dit hoofdstuk terug (zie par. 2.3 en 2.4).
- Het geplande diagonale struinpad loopt dwars door het gebied heen waar ook plasdraszones voor vogels zijn voorzien en waar nu al grote aantallen vogels in herfst en winter foerageren en rusten.

De vogels moeten dus behoorlijk 'opschuiven'. De vraag is echter of de kwetsbare vogels waar het hier om gaat, ook in staat zijn om dat te doen. En of er voldoende rustig gebied voor ze overblijft.

2.2. Doelstellingen en voorwaarden van het bestemmingsplan

Het vastgestelde bestemmingsplan kent een ambitieuze natuurdoelstelling voor het gebied (zie bijlage 2). Kort samengevat moet het gebied een leefgebied vormen voor amfibieën in de verbinding tussen Spaarnwoude en Kagerplassen. Bovendien geldt behoud en versterking van de weidevogelfunctie expliciet als doelstelling van het plan. In dat verband worden ook hoge eisen gesteld aan de inrichting. In de regels van het bestemmingsplan is als voorwaarde opgenomen dat de inrichting en het gebruik geen onevenredige blijvende nadelige gevolgen voor de natuurwaarden mag opleveren.

Ten behoeve van het bestemmingsplan en de vergunningenprocedures heeft de gemeente daarom onderzoek laten doen naar de verwachte effecten van de herinrichting en het veranderde gebruik op de natuurwaarden.² Een belangrijk deel van dat onderzoek spitst zich (terecht) toe op de weidevogels. Ook dat onderzoek erkent dat de aanwezige natuurwaarden door de aanleg van watergangen en paden en het gebruik daarvan deels worden aangetast en verstoord. Op basis van een bepaalde interpretatie van de bij het onderzoeksbureau bekende onderzoeksliteratuur veronderstelt het onderzoek echter dat verstoring van broedende weidevogels door recreanten beperkt blijft tot een zone van circa 50 meter. Op

¹ L.W. Bruinzeel en A.G.M. Schotman, Onderbouwing verstoringsafstanden werkplan weidevogels in Fryslân, Alterrapport 2184, 2011, blz. 25.

² Beoordeling omgevingsvergunningaanvraag natuurwaarden inrichting Vosse- en Weerlanerpolder (Aveco de Bondt, 30 augustus 2013)

grond daarvan concludeert het onderzoek: *'De aan te tasten natuurwaarden worden grotendeels gecompenseerd door een kwaliteitsverbetering van de aanwezige weidegronden. Deze kwaliteitsverbetering wordt gerealiseerd door het beheer af te stemmen op weidevogels en natuurvriendelijke oevers met plasdraszones aan te leggen.'*

2.3. Recent onderzoek van Alterra

In zeer recent onderzoek komt het gerenommeerde onderzoeksinstituut Alterra-WageningenUR echter tot een héél andere conclusie.³ In de eerste plaats stelt Alterra mede op grond van het meest recente wetenschappelijke inzichten dat de verstoringafstanden van weidevogels langs recreatieve paden aanzienlijk groter zijn dan de genoemde 50 meter. Sommige onderzoeken noemen voor de grutto zelfs verstoringafstanden door wandelaars tot 500 à 700! meter. Ook kan niet eenduidig worden gezegd: binnen die afstand is het gebied verstoord en daarbuiten niet. Om een realistisch inzicht te krijgen in de effecten van verstoring dient volgens recent onderzoek onderscheid te worden gemaakt tussen verschillende verstoringzones: zeer sterk verstoord, sterk verstoord, matig verstoord en licht/niet verstoord. Toepassing van dit principe en de bijbehorende verstoringafstanden op de Vosse- en Weerlanerpolder leidt volgens Alterra tot het volgende beeld.

Legenda:

- rood: zeer sterk verstoord
- roze: sterk verstoord
- groen: matig verstoord
- wit: licht/niet verstoord

De gevolgen voor de vogelstand in de Vosse- en Weerlanerpolder zullen volgens Alterra ingrijpend zijn. Alterra concludeert dat *'op basis van de meest recente inzichten door de paden 57-63% van de populatie zal verdwijnen.'*⁴ .... *'Het mag niet worden verwacht dat de territoria zullen opschuiven naar niet verstoorde delen in het gebied.'* ... *'Het resterende deel van de populatie is bovendien zo klein dat de omvang te gering is om zich met succes tegen de vliegende predatoren te verdedigen.'* ... *'De [door de gemeente] voorgestelde compenserende maatregelen kunnen voor [het behoud van de] weidevogels niet als afdoende worden beschouwd. '... 'Het is dus zeer waarschijnlijk dat door de verstoring de gehele populatie weidevogels zal verdwijnen.'*

Dit zijn nogal ernstige conclusies van dit gerenommeerde onderzoeksinstituut. Daarin is de eveneens te verwachten verstoring door de manege en het diagonale struinpad nog niet eens meegenomen.

³ Notitie tbv Vosse- en Weerlanerpolder. Betreft: reactie op: "beoordeling omgevingsvergunningaanvraag natuurwaarden inrichting Vosse- en Weerlanerpolder" (Alterra-WageningenUR, januari 2014).

⁴ In deze berekening is overigens de te verwachten verstoring door de manege nog niet eens meegenomen.

2.4. Verstoring door het diagonale struinp pad

In de bovenstaande berekeningen van de verstoring door het gebruik van paden is het diagonale struinp pad in het noorden van de polder niet meegenomen. De gemeente gaat ervan uit dat dat pad tijdens het broedseizoen wordt afgesloten.

Maar verstoring van vogels beperkt zich niet alleen tot het pure broedseizoen en niet alleen tot de weidevogels. En zeker niet bij een 'struinp pad' waar niet veilig kan worden gesteld dat mensen en/of honden niet buiten het pad lopen. Anders dan langs de overige ruit-, wandel- en fietspaden zijn langs het diagonale struinp pad geen sloten voorzien. Een sloot houdt recreanten en aangelijnde honden tegen om buiten de paden te lopen. Bovendien geeft een waterscheiding een gevoel van veiligheid voor veel dieren.

De weidevogels zijn al vóór het broedseizoen in het gebied aanwezig. Zonder extra maatregelen zullen recreanten en honden de weidevogels en andere vogels langs het diagonale struinp pad in deze periode ernstig verstoren. Ook in de rest van het jaar bevinden zich juist in het gebied nabij de Leek dat doorkruist wordt door dit struinp pad, grote aantallen vogels (zie het figuur op blz. 4). Dat zijn merendeels kwetsbare soorten zoals Watersnip, Kempshaan, diverse ganzen- en eendensoorten, Witgatje, Oeverloper, Lepelaar, Grote Zilverreiger en Ooievaar. De meeste van deze vogels zullen na enige keren verstoord te zijn hier niet meer terugkeren. Terwijl juist onder meer voor al deze vogels plasdrasgebiedjes in dit gebied zijn voorzien, een maatregel die bij aanleg van dit struinp pad in feite weinig nut meer heeft.

Door de aanleg en het gebruik van dit pad dreigt een grote verarming voor de diversiteit van het gebied, maar ook voor de natuurrecreatie. Bovendien wordt daarmee in feite ook niet voldaan aan de eisen genoemd in het bestemmingsplan en evenmin aan de doelstelling van behoud en versterking van de weidevogelfunctie.

2.5. Conclusie: afsluiting van alle paden tijdens het broedseizoen noodzakelijk

Wat betreft de verstoring staan er dus twee visies van deskundigen tegenover elkaar. De ene zegt: het valt allemaal wel mee. De ander zegt: het voortbestaan van de weidevogelpopulatie (en de populatie van vele andere vogels) in de Vosse- en Weerlanerpolder staat op het spel.

De Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland, het MODB en de ondersteunende organisaties hechten (zonder bewijs van het tegendeel) meer geloof aan het oordeel van het instituut Alterra-WageningenUR. In de eerste plaats omdat Alterra een gerenommeerd onderzoeksinstituut is dat beter op de hoogte is van alle beschikbare onderzoek dan welk ingenieursbureau dan ook. Het betreffende rapport van Alterra is opgesteld door een zeer ervaren weidevogeldeskundige en tevens onderzoeker en auteur van vele rapporten over

weidevogels. Bovendien - als er twee diametraal tegenover staande beoordelingen zijn - is het voor natuurbeleid ten principale verstandig waarschuwingen niet in de wind te slaan en ongewenst grote risico's te mijden. Te meer daar effectieve maatregelen beschikbaar zijn die al in het in opdracht van de gemeente opgestelde rapport worden aanbevolen.⁵ Ontstane schade kan in het geval van weidevogels namelijk nauwelijks meer worden hersteld.

Inmiddels heeft ook het bureau dat het gemeentelijke rapport heeft opgesteld (Aveco de Bondt) toegegeven dat de verstoring van de weidevogels groter is dan zij in hun rapport hebben aangegeven. Zij bevestigen nu dat de grutto en tureluur waarschijnlijk uit het gebied zullen verdwijnen en de andere weidevogels mogelijk op termijn ook.

Wij doen daarom een beroep op de verantwoordelijke instanties om alle nieuwe paden tijdens het broedseizoen af te sluiten. Voor het fietspad Hillegom-Bennebroek pleiten wij voor een tracering óp de dijk van de Ringvaart (in dat geval achten wij een afsluiting tijdens het broedseizoen niet nodig). Voor het diagonale struinp pad pleiten wij voor een langer durende afsluiting en een verbod voor honden.

Wij verzoeken bovendien te onderzoeken of het weidevogelgebied op termijn in noordelijke richting kan worden uitgebreid door het perceel aan de overkant van de Leek aan te kopen, dat nu in eigendom is van de Muntendamsche Investeringsmaatschappij BV. Door de aankoop en een aangepast beheer van dit perceel zou het weidevogelgebied aanzienlijk kunnen worden vergroot en daarmee robuuster worden gemaakt.

⁵ Flora- en faunarapportage Vosse- en Weerlanerpolder (gemeente Hilllegom/ SAB, 14 mei 2013)

3. Duurzaam en deskundig beheer

De noodzaak van specifiek beheer

Alterra stelt in haar rapport: *'Essentieel is dat voor [het behoud van de] weidevogels aan alle factoren voldoende aandacht wordt besteed. Als daaraan niet wordt voldaan, mag geen duurzame weidevogelstand worden verwacht.'* Wij zouden deze stelling van harte willen onderschrijven.

Nu het gebied door de komst van recreatievoorzieningen wordt verkleind en deels verstoord, is het van extra belang dat het resterende gebied optimaal wordt beheerd. Het in opdracht van de gemeente opgestelde rapport zegt daarover het volgende: *'Voor weidevogels is het beheer van grasland van groot belang. .... als het [gebied] slecht beheerd wordt, bijvoorbeeld te vroeg maaien, leidt dit nog tot veel sterfte onder weidevogels (met name kuikens). .... Gedurende het broedseizoen is het meest optimaal om gras in diverse stadia en vormen aan te bieden via het zogenaamde mozaïekbeheer.'* Zonder hier in te gaan op alle eisen die volgens recente inzichten aan een succesvol weidevogelbeheer moeten worden gesteld, wordt hieruit al één ding duidelijk. Succesvol weidevogelbeheer vereist een duurzaam op behoud van de vogels gericht beheer door een deskundige organisatie.

Spoedige afspraken noodzakelijk over het beheer

De indruk bestaat dat ook de betrokken overheden zich dat goed realiseren. Herhaaldelijk is er al over gesproken dat het beheer van de percelen met de bestemming natuur na herinrichting zou worden overgedragen aan het Zuid-Hollands Landschap. Alleen, daarover en over de wijze van het beheer zijn (zover ons bekend) tot nu toe geen enkele harde afspraken gemaakt. Terwijl de tijd behoorlijk dringt, willen we van 2015, na het voor de vogels slechte broedseizoen van 2014, weer een succesvol jaar maken. Wij stellen tevens voor dat het maaien en andere beheerstaken worden uitbesteed aan agrariërs/ bewoners uit de directe omgeving op basis van loondienst om zodoende de directe betrokkenheid van mensen uit de omgeving bij het gebied te bevorderen.

Wij roepen de verantwoordelijke instanties op om spoedig zodanige vaste afspraken te maken dat een duurzaam op de kwetsbare vogels gericht beheer al vanaf 2015 wordt veiliggesteld.

4. Communicatie, toezicht en monitoring als basis voor een zorgvuldig beheer

Communicatie met de gebruikers

Voor het behoud van de natuurwaarden in zo'n kwetsbaar gebied is een goede communicatie met de gebruikers essentieel. Pas als aan de recreanten via publicaties en informatieborden wordt uitgelegd dat er sprake is van een interessant maar tevens kwetsbaar gebied en dat daarom specifieke gedragsregels gelden, zullen de meesten deze ook accepteren. De betrokkenheid van de gebruikers bij de natuurwaarden kan ook worden vergroot door een of enkele vogelkijkpunten in te richten. Ook kan worden overwogen om bijvoorbeeld op het beheerpad enige keren in het broedseizoen een excursie onder deskundige begeleiding te houden.

Toezicht

Gedragsregels worden helaas in de praktijk geregeld ook overtreden. Enig toezicht vanuit de beherende organisatie is daarom onmisbaar. Door samenwerking met omwonenden en natuurorganisaties kan het effect daarvan aanzienlijk worden versterkt. Omwonenden kunnen als ogen en oren dienst doen en eventueel aan de bel trekken als er overtredingen gezien worden.

Monitoring natuurwaarden

Om te bezien of het gevoerde beheer succesvol is dan wel bijstelling behoeft is het van groot belang dat de natuurwaarden in het gebied, de broedende weidevogels voorop, deskundig worden gemonitord. Van belang is daarbij ook dat het betreffende onderzoek over een langere periode steeds volgens dezelfde methodiek plaatsvindt. In de Vosse- en Weerlanerpolder is het aantal broedende weidevogels tijdens de afgelopen jaren systematisch geïnventariseerd door Landschapsbeheer Zuid-Holland. Over de vraag hoe het daarmee nu verder gaat bestaat momenteel onzekerheid. In 2014 heeft de gemeente het aantal broedende weidevogels door een ecologisch bureau laten inventariseren. Dat bureau heeft daarbij een andere methodiek toegepast waardoor discussie is ontstaan over de vergelijkbaarheid van de resultaten. Van belang is dat er ook in de toekomst wordt gemonitord en dat daarbij steeds één (algemeen erkende) methodiek wordt toegepast.

Conclusie

Over al deze voor de toekomst van het gebied essentiële zaken zijn zover ons bekend nog geen duidelijke afspraken gemaakt.

Wij verzoeken de verantwoordelijke instanties om tijdig ook aan deze aspecten aandacht te besteden. Onze natuurorganisaties zijn desgewenst graag bereid om daarbij binnen onze mogelijkheden ondersteuning te leveren.

Bijlage 1 Beknopt overzicht vogelstand Vosse- en Weerlanerpolder

Broedende weidevogels

Nederland is internationaal erkend belangrijk voor weidevogels. De ontwikkeling van deze vogelsoorten in Nederland is echter langjarig ongunstig. Het beleid van de rijks- en provinciale overheid is erop gericht om verbetering te brengen in deze ongunstige situatie.

De Vosse- en Weerlanerpolder en delen van de Oosteinderpolder vormen weliswaar slechts een relatief klein broedgebied voor deze vogels. Slechts van het zuidelijke deel van de Vosse- en Weerlanerpolder met een oppervlakte van ca. 20 ha zijn betrouwbare onderzoeksgegevens beschikbaar. Blijkens de recente inventarisaties is in dit gebied echter sprake van hoge tot zeer hoge broeddichtheden van de karakteristieke weidevogelsoorten Grutto, Tureluur, Kievit en Scholekster. In de afgelopen periode zijn de aantallen helaas teruggelopen; maar deze trend is helaas overal in Nederland waarneembaar.

Tabel 1: Aantallen vastgestelde nesten van weidevogels Vosse- en Weerlanerpolder

Soort	Aantal nesten	
	2010	2012
Grutto	21	8
Tureluur	24	17
Kievit	54	42
Scholekster	5	8
Slobeend	6	7
Totaal	110	82
Aantal nesten per 100 ha	540	410

Bron: nesttellingen Landschapsbeheer Zuid-Holland (D. Aanhane en J. van Tol)

De dichtheden van weidevogels met 410 à 540 nesten per 100 ha steken gunstig af tegen de dichtheden in vele andere weidevogelgebieden in Zuid-Holland, maar ook in geheel Nederland. Diverse van de door de provincie beschermde weidevogelgebieden kennen aanzienlijk lagere dichtheden. In de directe omgeving betreft dat onder andere de Roodemolenpolder en de Elsbroekerpolder - twee eveneens relatief kleine gebieden. Van deze zijn alleen van de Elsbroekerpolder (30ha) betrouwbare gegevens beschikbaar (geïnventariseerd door SOVON, gegevens zijn via Google in te zien). Volgens tellingen uit 2010 en 2011 zijn daar dichtheden waargenomen van 244 à 260 nesten per 100 ha. Ook dat zijn in de huidige tijd mooie aantallen, maar de Vosse- en Weerlanerpolder kent in vergelijking daarmee bijna twee keer zo hoge dichtheden.

De weidevogels zoeken overigens vooral bepaalde deelgebieden in de polder op om te broeden. De onderstaande figuur geeft daarvan een overzicht.

Bijzonderheden: Het broedjaar 2012 geeft een representatief beeld van de nestdichtheid in de Vosse- en Weerlanerpolder.

Overige vogels

Met name de Vosse- en Weerlanerpolder is daarnaast voor nog veel meer vogels van groot belang, zowel tijdens het broedseizoen als daarbuiten. Ondanks de beperkte waarnemingsmogelijkheden – de polder is slechts gedeeltelijk toegankelijk voor onderzoekers – zijn jaarlijks grote aantallen vogels van 81 vogelsoorten waargenomen. Hieronder zijn 17 Rode Lijstsoorten (zie de navolgende tabel), maar ook andere tamelijk zeldzame soorten als Witgatje, Watersnip, Oeverloper, Lepelaar, Ooievaar, Kleine Plevier en verschillende soorten piepers en kwikstaarten.

De meeste vogelsoorten zijn jaarlijks in het gebied gedurende langere tijd of het hele jaar aanwezig. Er zijn 40 vogelsoorten vastgesteld als zekere of mogelijke broedvogel. Hiervan zijn 20 broedvogels gebonden aan de Veenweidegebieden met hun kavelsloten. Naast alle soorten weidevogels betreft het IJsvogel, Grasmus en verschillende ganzen- en eendensorten, waaronder Kolgans, Kraaiend, Bergeend en Kuifeend.

Tabel 2 Waargenomen Rode Lijstsoorten van vogels in de Vosse- en Weerlanerpolder

Vogelsoort	aantal	RL status	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
1. Grote Zilverreiger	2-7	G	X	X	X						X	X	X	X
2. Slobeend *	10-15	K				X	X	X	X					
3. Wintertaling	40-70	K	X	X	X								X	X
4. Zomertaling	2	K			X									
5. Slechtvalk	2	G	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. Oeverloper	1-5	G					X	X	X	X				
7. Tureluur *	10-50	G			X	X	X	X	X					
8. Grutto *	20-40	G		X	X	X	X	X	X					
9. Watersnip	20-40	B	X	X	X						X	X	X	X
10. Kemphaan	2-6	EB				X								
11. Visdief	2-6	K							X	X				
12. Boerenzwaluw (*)	10-40	G				X	X	X	X	X	X			

13. Huiszwaluw		10-40	G				X	X	X	X	X	X			
14. Graspieper	*	10-50	G			X	X	X	X	X	X	X	X		
15. Gele Kwikstaart	*	5-15	G					X	X	X	X	X			
16. Huismus	(*)	20-40	G	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
17. Kneu	*	5-20	G			X	X	X	X	X					

*= broedvogel, (*)= mogelijke broedvogel

Rode Lijst status: **G**= gevoelig, **K**= Kwetsbaar, **B**= Bedreigd, **EB**= Ernstig Bedreigd.

X = waargenomen in de betreffende maand

Bijlage 2 Doelstellingen en voorwaarden bestemmingsplan

Ecologische doelstelling bestemmingsplan

De herinrichtingsplannen hebben een drieledig doel, op het gebied van ecologie (natuur), water en recreatie (zoals omschreven in de toelichting bij DO- zie afbeelding in paragraaf 1.1).

- 1 Ten aanzien van ecologie: de polders langs de Ringvaart worden zodanig ingericht dat ze een belangrijk schakel gaan vormen tussen de verschillende recreatieve en ecologische netwerken. Een ecologische doelstelling is het vormen van een leefgebied voor amfibieën in de verbinding tussen Spaarnewoude en de Kagerplassen. Een andere ecologische doelstelling is het behoud en versterken van de weidevogelfunctie van het gebied. Het beheer dient hier dan uitgevoerd te worden middels agrarisch natuurbeheer.

Voorwaarden voor herinrichting en gebruik volgens bestemmingsplan

Het gebied waar het hier om draait heeft in het bestemmingsplan de bestemming Natuur gekregen. De bestemmingsomschrijving en de criteria voor het al of niet verlenen van een omgevingsvergunning zijn in de regels van het plan als volgt omschreven.

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Natuur aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van natuurwaarden;
  - b waterhuishoudkundige doeleinden, waterberging en waterlopen;
  - c extensief recreatief medegebruik;
- met de daarbij behorende:
- d gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
  - e fiets, wandel- en ruiterspaden.

4.3.2 Weigering

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.3.1 mag alleen en moet worden geweigerd indien door het uitvoeren van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de natuurwaarden en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.